УДК 004.912:372.851

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Баришевський С.О., Кислюк О.В.,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь
e-mail: mat_i_fiz@mail.ru

Постановка проблеми. У сфері освіти спостерігається стрімке посилення інтересу до автоматизації контролю результатів навчання. Формування оцінки знань, що відповідає рівню знань студентів, є критерієм ефективності процесу суб’єктивного оцінювання знань. На сьогоднішній день провідні ВНЗ України і світу починають впроваджувати нові форми та методи контролю знань студентів. Особливу увагу при цьому приділяють розробці нових інформаційних технологій для комп’ютерного тестування знань студентів. Таким чином, вдосконалення методики комп'ютерного тестового контролю та перевірки тестових завдань спрямоване на підвищення рівня об'єктивності засобів вимірювання і процедури проведення тестового сеансу, а також якості та наукової обґрунтованості використовуваних тестових матеріалів і технологій, є пріоритетним напрямком управління якістю освітнього процесу у ВНЗ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Використання тестових матеріалів для діагностики якості підготовки студентів на різних стадіях навчання є предметом численних обговорень.[1,2, с.66–68]. Питання теорії педагогічних тестів, форми та алгоритми обробки результатів тестування досліджено у працях В.С. Аванесова, Ю.М. Богачкова, Я.С. Бродського, І.Є. Булах, А.Н. Землякова, О.Ф. Кабардіна, С.К. Кожухова, С.Ю. Курганова, О.І. Ляшенко, А.Н. Майорова, К. Інгенкампа, та ін.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній час формальні, спрощені методи діагностики знань змінюються інтенсивними комплексними системами, які водночас забезпечують об’єктивність оцінювання навчальних досягнень студентів, мотивацію до роботи впродовж усього періоду навчання. Традиційна система контролю поширена у ВНЗ України недостатньо враховує індивідуально-психологічні особливості майбутнього фахівця, відповідно, – не відповідає сучасним вимогам, не задовольняє потреб систематичного діагностування успішності студентів педагогічних спеціальностей. Тому особливу увагу набуває питання тестового контролю навчальних досягнень студентів з огляду на валідність і надійність результатів, можливостей оцінити різні компетенції і компетентності особистості, охопити контролем необхідні до засвоєння теми, ключові поняття тощо. [3]

Під тестовим контролем будемо розуміти спеціально підготовлений набір завдань, що дозволяє кількісно, надійно і адекватно оцінити знання

студентів на основі використання статистичних підходів та методів для вибору тестів та узагальнення і обробки результатів тестування. Розробка системи тестування – це складний процес, який вимагає спільної роботи багатьох розробників, використання різноманітних технологій, розгляду і врахування психологічно-педагогічних аспектів процесу навчання. Саме останньому повинна приділятися велика увага при розробці будь-яких програмних компонент для систем комп'ютерного тестування. При створенні систем автоматизованого тестування необхідно обов'язково враховувати всі особливості предметних областей та особливості застосування різних методів та засобів теорії навчання .[4, с.55-62]

На наш погляд найбільш вдалим визначенням тесту в словнику професійної освіти: «Тест, по-перше, стандартне завдання, відповідне певним вимогам (однозначності, стислості і простоти), виконання якого дозволяє оцінити деякі психофізіологічні характеристики випробуваного (розумовий розвиток, здібності, вольові якості), а також рівень його знань, умінь і навичок. По-друге, тест є об'єктивним методом контролю якості знань учня, інструментом, що дозволяє виявити факт засвоєння. По-третє, складається з контрольного завдання й еталона - зразка послідовного і правильного виконання завдання». [6, с. 465]. Завдання видається випробуваному, а еталон використовується викладачем або закладений в технічний засіб для порівняння з відповіддю випробуваного і виведення оцінки. С.М.Вишнякова вказує, що цей метод вимагає:

• об'ємного і дорогого методичного забезпечення (набору тестів по кожній цілі навчання) і високої кваліфікації розробників тестів;

• запитальник для конкретних соціологічних досліджень;

• інформаційну задачу з відомим рішенням, призначену для перевірки правильності роботи обчислювальної машини. [5, с. 74-75]

У найзагальнішому вигляді завдання в тестовій формі складається з: 1) інструкції, яка повинна містити вказівки на те, що випробуваний повинен зробити, яким чином виконувати завдання, де і як робити позначки і записи і т.д.; в тестах допускається робити одну інструкцію для групи однотипних завдань, яка міститься у початку даної групи завдань;

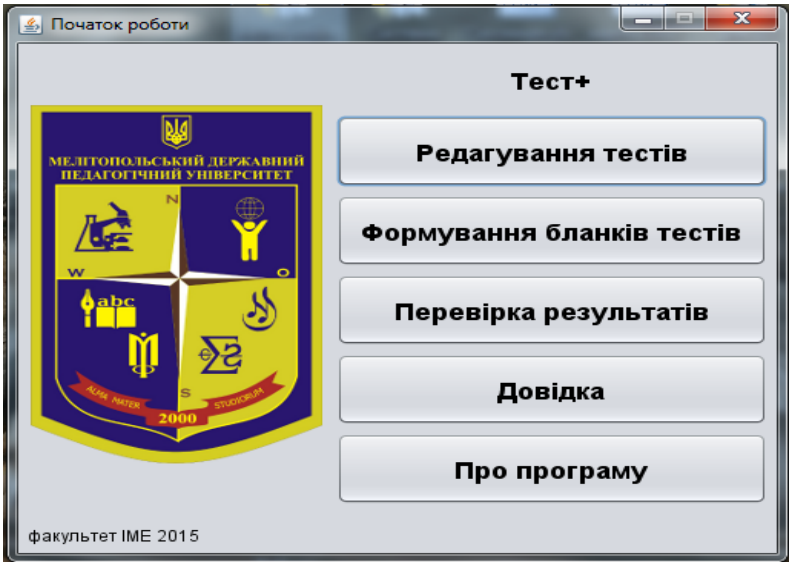
2) тексту завдання;

3) правильної відповіді.

В останні десятиліття намітилася тенденція використовувати комп'ютер в проведенні тестування. На наш погляд, доцільно приділити особливу увагу бланково-комп'ютерній технології тестування. Суть її полягає в тому, що студент отримує тест і бланк відповідей. У бланку відповідей за кожним завданням він ставить строго обумовлену мітку або знак. Далі дані з бланка відповідей зчитуються за допомогою сканера, автоматично вводяться в ЕОМ, яка обробляє їх і виставляє оцінку відповідно до заданими критеріями. Така система тестування значно спрощує роботу викладача, так як сама формує унікальні варіанти тестових завдань і сама провіряє роботу студентів. Таким чином, викладач повинен знати як правильно підбирати

тести і як слід їх складати. На даний момент подібні програми використовуються лише для проведення ЗНО. На базі МДПУ ім. Богдана Хмельницького розроблений програмний комплекс «Тест+» (автори П.В. Бєльчев, П.О. Рашковський).

«Тест+» – це програма оцінювання знань, яка має змогу готувати, друкувати паперові бланки тестових завдань відповідно до бази питань та перевіряти їх. Таким чином програма поєднує можливості комп'ютерного контролю зі звичайним тестуванням. Нами створено тестові завдання з дисципліни «Історія математики» та проведено апробацію зі студентами II курсу МДПУ.

Головне вікно програми «Тест +»

Висновок. Застосування завдань у тестовій формі, в поєднанні з новими освітніми технологіями дозволяє забезпечити кардинальне поліпшення навчального процесу за рахунок активізації навчальної, контрольної, організаційної, діагностуючої, виховної та мотиваційної функцій таких завдань. Даний метод оцінювання швидко, об'єктивно й ефективно діагностує результати навчальної діяльності студентів. використання «Тест+» значно прискорить процес підготовки та проведення тестування. Комплекс може бути використаний для спрощення процесу підготовки і проведення перевірки знань студентів, атестацій, державних іспитів тощо. Комплекс містить основні переваги як комп'ютерного так і традиційного тестування. Таким чином можна стверджувати, що застосування бланково-комп'ютерного тестування як компоненту контролю навчальних досягнень є ефективною і перспективною формою.

Література

1. Кабанов А.А. Тестирование студентов: достоинства и недостатки [Текст] / А.А. Кабанов // Педагогика. –1999. – № 2. – С. 66–68.
2. Зайцева Л.В. Модели и методы адаптивного контроля знаний [Електронний ресурс] / Л.В. Зайцева. – Режим доступу : http://ifets.ieee.org/russian/periodical/journal.html.

3. Ревуцька Н.М. Оцінювання якості знань студентів педагогічних спеціальностей засобами тестового контролю. – [Електронний ресурс]. / Н.М. Ревуцька. – Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3381
4. Моделювання навчальних систем. / [Рашкевич Ю., Пелешко Д., Пасєка М., Стецюк А.] – Технічні вісті №1(14), 2(15), 2002. – с.55–62.
5. Шаманова Т.И. Современные средства оценивания резкльтатов обучения: Уч. пособ. / Т.И. Шаманова, С.Н. Белова – 2008. – С.74–75.
6. Вишнякова С.М. Професійна освіта: Словник. / С.М. Вишнякова. – М. : Изд-во «Новина», 1999. – 538 с.

Анотація. У статті розглянуто питання застосування комп'ютерних технологій як засобу контролю результатів навчальної діяльності студентів.

Ключові слова: система контролю, тест, результати навчання, «Тест+».

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы применения компьютерных технологий как средства контроля результатов учебной деятельности студентов.

***Ключевые слова*:** система контроля, тест, результаты обучения, «Тест +».

Annotation. The article deals with question of application of computer technology as a means of monitoring the results of learning activities of students.

Keywords: control system, test, learning outcomes, "Test +".